

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14CoCsp/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123387327
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6123387327.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v sporovej veci žalobcu: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpeného: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovanej: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. A. XXX, XXX XX C. A., zastúpenej: Mgr. Ondrej Barna, advokát, so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, IČO: 52824837, o zaplatenie sumy 1.990,24 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 7Csp/57/2023-83 zo dňa 5. februára 2024, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania mal za ustálené, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere na refinancovanie č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.7.2021, uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou, poskytol žalobca žalovanej úver vo výške 2.098,40 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 96 mesačných splátkach vo výške 29,20 eur s termínom konečnej splatnosti 25.7.2029. Výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 25.8.2022 (č.l. 13 spisu) žalobca upozornil žalovanú, že podstatným spôsobom porušila ustanovenia zmluvy o úvere a obchodné podmienky a ku dňu 25.8.2022 je pohľadávka banky viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 143,80 eur, pozostávajúcej z omeškanej splátky vo výške 116,80 eur a poplatkov vo výške 27,- eur. Žiadal o zaplatenie uvedenej sumy v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy s tým, že v prípade ak nedôjde k úhrade uvedenej sumy záväzku, banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný. Z výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 21.9.2022 vyplýva, že úverový záväzok voči banke k 21.9.2022 sa stáva predčasne splatný v celom rozsahu. Výška dlžnej sumy k 21.9.2022 je istina 1.954,24 eur, úrok 61,- eur, poplatky za upomienky 36,- eur, spolu 2.051,24 eur. Žalobca žiadal o úhradu dlžnej sumy vkladom na úverový účet v lehote do 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy.

3. Takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie právne posúdil podľa ustanovení § 37 ods. 1, § 52 ods. 1, ods. 1 až ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 5, ods. 9, § 54 ods. 1, ods. 2, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a ustanovení § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len

„zákon č. 129/2010 Z.z.“), § 215 ods. 1, § 290 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a konštatoval, že posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Žalobca bol od uzatvorenia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaná v postavení spotrebiteľa. Právny vzťah účastníkov konania súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva. Vzhľadom na tú skutočnosť, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva, bolo potrebné posúdiť vyhlásenie predčasného zosplatnenia celého dlhu, nielen podľa ustanovenia 565 Občianskeho zákonníka, ale špeciálneho ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje osobitné podmienky veriteľa pre zosplatnenie celého dlhu.

4. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka žalobca upozornil žalovanú, že ku dňu 25.8.2022 sú pohľadávky banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 143,80 eur, avšak predmetné upozornenie neobsahuje špecifikáciu splátky, s ktorou je žalovaná v omeškaní a pre nezaplatenie ktorej sa žalobca rozhodol zosplatniť celý dlh. Právny úkon zosplatnenia úveru zo dňa 21.9.2022 rovnako neobsahuje identifikáciu splátky pre nezaplatenie ktorej sa žalobca rozhodol zosplatniť celý úver. Z dôvodu neurčitosti právneho úkonu vyhlásenia predčasného splatenia úveru nie je možné preskúmať, či pred vyhlásením predčasnej splatnosti úveru bol splnený zákonný postup a lehoty uvedené v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

5. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené všetky zákonné podmienky pre zosplatnenie úveru podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nedošlo k zosplatneniu úveru zákonným spôsobom pre jeho neurčitost' tohto právneho úkonu (§ 37 Občianskeho zákonníka) z dôvodu chýbajúcej identifikácie nezaplatennej splátky, pre ktorú sa žalobca rozhodol zosplatniť úver. Dodatočná špecifikácia splátky na základe výzvy Okresného súdu Banská Bystrica je bez právneho významu k posúdeniu určitosti právneho úkonu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a uvedený nedostatok nekonvaliduje.

6. Navyše žalobca ani nepreukázal riadne doručenie výzvy, ako aj oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovanej. Z doručky na č.l. 8 spisu nie je zrejmé, čo bolo jej obsahom. Z potvrdenia na č.l. 11 spisu vyplýva, že žalobca dal na prepravu listovú zásielku žalovanej, avšak nie je zrejmé, čo bolo obsahom a či sa dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Ani z potvrdenia na č.l. 45 spisu o vrátení zásielky nie je zrejmé, čo bolo obsahom podania. Žalovaná poprela prevzatie výziev.

7. Keďže pohľadávka, ktorá bola predmetom konania sa nestala splatnou, preto žalobu súd zamietol ako nedôvodnú, pre jej predčasnosť.

8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej vzhľadom na je úspech v konaní priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP).

10. Čo sa týka obsahu upozornenia, ako aj zosplatňujúcej výzvy, žalobca popiera povinnosť uvedenia, resp. označenia splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu pohľadávky. Zákonou požiadavkou pre uplatnenie práva zosplatniť úver zo strany veriteľa je jednak dojednanie medzi veriteľom a spotrebiteľom, omeškanie so splátkou presahujúce dobu troch mesiacov a upozornenie na vznik oprávnenia výkonu tohto oprávnenia podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v lehote nie kratšej ako 15 dní. Dojednanie zosplatnenia úveru nebolo v tomto prípade sporné. Z predloženého listinného dôkazu Aktuálneho stavu úveru (príloha žalobného návrhu), ktorý predstavuje predpis platobnej disciplíny žalovaného je zrejmé, s ktorou splátkou sa žalovaný dostal do omeškania. Čo sa týka obsahu oznámenia (upozornenia), žalobca popiera neurčitost' právneho úkonu. Z upozornenia je zrejmé, z ktorého zmluvného vzťahu žalobca vychádza, čo zamýšľa a z akého dôvodu došlo k vzniku práva na zosplatnenie úveru. Záonné ustanovenia je nutné vykladať najmä s prihliadnutím na ich účel. Účelom ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo zamedzenie tzv. zrýchleného procesu výkonu práv veriteľa a zabezpečenie práva spotrebiteľa predísť strate výhody splátok dodatočným plnením v lehote nie kratšej ako 15 dní.

Označovanie potenciálnej zosplátnujúcej splátky a jej výšku v upozornení nedáva zmysel, pretože spotrebiteľia sú v omeškaní nie len viac ako tri mesiace, ale aj spravidla v omeškaní minimálne s tromi splátkami. Doplatením potencionalnej zosplátnujúcej splátky by si spotrebiteľia oprávnenie zosplatenia len oddialili o mesiac, avšak by mu nezamedzili. Oznámenie celkovej čiastky v omeškaní, ktorá je uvedená v upozornení vychádza z účelu ustanovenia § 53 ods. 9, ktorým je najmä možnosť spotrebiteľa dodatočným plnením zabrániť reálnej strate výhody splátok.

11. K námietke stotožnenia identifikačných znakov na predloženej doručenke a samotnom upozornení - výzve na splatenie dlžnej časti úveru možno uviesť, že na doručenke je uvedené označenie UPOZ2508 s ďalším číselným označením pričom na potvrdení o odoslaní zásielky (EPH) je totožné číslo, ktoré označuje obsah zásielky, a to možno stotožniť so samotnou listinou, ktorá má názov Upozornenie a je datovaná ku dňu 25.8.2022. Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, ako súd dospel k záveru, že nie je zrejmý obsah zásielky pri predloženej listinnej dôkaznej doručenke opatrenej podpisom žalovanej, okrem popretia tejto skutočnosti žalovanou. Žalobca rovnako predložil oznámenie o zosplatení spolu s potvrdením o odoslaní a potvrdenie o vrátení zásielky. Časový rámec označenia odoslania zásielky, ako aj dátum na doručenke pri upozornení a dátum na oznámení o zosplatení potvrdzujú, že obsahom zásielok bolo oznámenie o zosplatení pohľadávky a upozornenie, ktoré si žalovaná prevzala, čo potvrdzuje doručenka o prevzatí zásielky, a že predmetné oznámenie o zosplatení sa dostalo do dispozičnej sféry žalovanej, ktorá si ho však v odbernej lehote neprevzala. Tvrdenia žalovanej o nedoručení zásielok v kontexte vyššie uvedených skutočností možno jednoznačne považovať za účelové, a za klamlivé za účelom získania prospechu (neuhrazenie záväzku), čo ich stavia do roviny nepoctivého dlžníka. V zmysle vyššie uvedenej argumentácie upriamil žalobca pozornosť na právny názor formulovaný Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení II.ÚS 32/2012 zo dňa 13.3.2012, podľa ktorého časová súvislosť medzi dátumom právneho úkonu, odovzdaním zásielky na poštovú prepravu a dátumom prevzatia zásielky sú dostatočne presvedčivé a prinajmenej postačujú na to, aby dôkazné bremeno preukázalo, že zásielka v skutočnosti neobsahovala právny úkon, zaťažovala adresáta a nie odosielateľa. Žalobca poukázal aj na právny názor formulovaný v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/129/2010 zo dňa 28.1.2011, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky, pod č. R 27/2011, podľa ktorého kategorickú požiadavku o faktickom doručení právneho úkonu (t.j. jej prevzatie adresátom) nemožno považovať za správnu; bez ďalšieho by takýto výklad viedol k neudržateľnému stavu, kedy by aj bezdôvodné (svojvoľné) odopretie prijatia (prevzatia) právneho úkonu znemožňovalo výkon práva odosielateľom. Situáciu je preto potrebné posudzovať objektívne, ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajújú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Ak je daná adresátovi objektívna (reálna) možnosť na základe oznámenia pošty prevziať si uloženú zásielku obsahujúcu právny úkon nastávajújú hmotnoprávne účinky tohto právneho úkonu v okamihu, kedy adresát aj napriek uloženiu zásielky nevyužil objektívnu možnosť oboznámiť sa s jej obsahom. Uvedené teda dáva zadosť skutočnosti, že žalovanej bolo oznámenie o zosplatení doručené do dispozičnej sféry.

12. Navrhol, aby odvolací súd podľa ust. § 389 CSP zrušil rozhodnutie a vec vrátil na nové prejednanie súdu prvej inštancie, alternatívne, aby odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovie a zaviazže žalovanú na náhradu trov aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

14. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

15. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo

argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

16. V danom prípade odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak súd síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie, pokiaľ ide o zamietnutie žaloby, na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkového stavu vyvodil správne právne závery.

17. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu na zaplatenie sumy 1.990,24 eur s príslušenstvom, na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.7.2021, dôvodu omeškania žalovanej s plnením úveru riadne a včas a následného predčasného zosplatnenia úveru žalobcom.

18. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

19. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným typovou spotrebiteľskou zmluvou upravenou špeciálnym právnym predpisom, a to zákonom o spotrebiteľských úveroch. Žalobca bol od uzatvorenia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaná v postavení spotrebiteľa. Žalovaná zmluvné podmienky nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť. Právny vzťah účastníkov konania preto správne súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu Zákona o spotrebiteľských úveroch a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

20. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

21. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

22. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka teda umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak dlžník nedodrжал dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužije najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok teda nenastáva priamo zo zákona. V prípade, ak veriteľ svoje oprávnenie vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka využije, vyhlásenie predčasnej splatnosti má významné právne následky. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka je zaradené do 8. časti hlavy I. oddielu 6 tohto právneho predpisu upravujúceho zánik záväzkov.

23. Keďže medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva spotrebiteľská, pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. V zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

24. V prípade spotrebiteľských záväzkov ide o dva rôzne právne úkony veriteľa, a to upozornenie na uplatnenie práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a samotná žiadosť o zaplatenie

celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky. Podmienkou riadneho zosplatenia dlhu je riadne doručenie oboch prejavov vôle veriteľa dlžníkovi.

25. Žalobca v prílohe k žalobe predložil doručenkou (č.l. 8 spisu), z ktorej vyplýva, že žalovaná prevzala listovú zásielku dňa 31.8.2022 označenú ako UPOZ2508017400-3650950351. Z podacieho hárku na č.l. 10 vyplýva, že dňa 26.8.2022 bola podaná na poštovú prepravu zásielka pre žalovanú označená ako UPOZ2508.txt. Žalobca v podanom odvolaní tvrdí, že označenie na doručenkou a na potvrdení o odoslaní zásielky (EPH) je totožné číslo, ktoré označuje obsah zásielky, a to možno stotožniť so samotnou listinou, ktorá má názov Upozornenie, datované k 25.8.2022. Toto tvrdenie však zostalo v rovine domnienky. Z obsahu listiny označenej ako Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru nevyplýva totožné označenie ako označenie zásielky, preto nemožno prijať jednoznačný záver, že obsahom zásielky bolo upozornenie na omeškanie so splácaním dlhu. Rovnako tak nemožno jednoznačne konštatovať, že obsahom zásielky, ktorá bola daná na prepravu dňa 22.9.2022 (č.l. 45, 48 spisu) bola Výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 21.9.2022, aj so zreteľom na tvrdenie žalovanej, že jej výzva nebola doručená (č.l. 34 spisu).

26. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveného v rozsudku z 15. decembra 2020, sp.zn. 5Cdo/36/2020, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2021 pod č. 4 cit.: „V zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručenú bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. V tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručenú uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručenú dňom jej vrátenia odosielajúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. K prvému spôsobu dojednania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojsť k nevyvráteniu domnienky ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručenú len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Podľa tohto názorového prúdu fikcia doručenia neobstojí ako platne dojednaná pre jej rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok. Pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej táto zmena nebola včas oznámená (z dôvodu právnej istoty v právnych vzťahov možno odporučiť dojsť k notifikačnej povinnosti týkajúcej sa zmien v doručovaní výslovným spôsobom v zmluve). Je neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v zmaření právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Pri druhom spôsobe dojednania fikcie doručenia je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je to ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve. Predpokladá sa, že ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Opačná argumentácia by totiž viedla k absurdným dôsledkom - zmluvná strana by úmyselne uviedla adresu, na ktorej sa nezdržiava, aby znemožnila účinné doručovanie. Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávných úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručený bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny

jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylné od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“

27. V danom prípade sa len javí, že obsahom zásielky, ktorých podacie hárkky a doručenkú žalobca predložil mohli byť Upozornenie – Výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 25.8.2022 a Výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 21.9.2022, avšak dôkazné bremeno bolo na žalobcovi, aby jednoznačne preukázal, že obsahom zásielok, ktoré sú obligatórnou náležitosťou v zmysle § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka pre platné predčasné zosplatenie úveru boli zákonom vyžadované listiny. Na základe žalobcom predložených dôkazov nemožno jednoznačne stotožniť obsah zásielok s predloženými podaciami hárkami, resp. doručenkou zo dňa 31.8.2022.

28. Nemožno za dôvodnú vyhodnotiť ani odvoláciu námietku založenú na tom, že pre platnosť upozornenia a oznámenia o zosplatení nie je potrebná konkretizácia omeškanej splátky. Ak Občiansky zákonník ustanovení § 53 ods. 9 hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, najskôr v lehote po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorom je spotrebiteľ v omeškaní, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, nakoľko len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom.

29. Ak má ísť o riadne a platné upozornenie na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nestačí spotrebiteľa iba všeobecne upozorniť na to, že je v omeškaní so zaplatením viacerých splátok (uvedením výšky omeškaných splátok), ale upozornenie musí obsahovať uvedenie tej konkrétnej splátky, pre ktorú veriteľ upozorňuje spotrebiteľa/dlžníka, že nezaplatením tej konkrétnej splátky využije oprávnenie vyhlásiť mimoriadne zosplatenie úveru. Z upozornenia veriteľa musí jasne vyplývať, že zaplatením ktorej konkrétnej splátky vie spotrebiteľ odvrátiť zosplatenie úveru.

30. Rovnako konkretizovanie splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, má zásadný vplyv na plynutie premlčacej doby. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 53 ods. 9 tohto právneho predpisu, upravujú len zákonné podmienky zosplatenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky. Sami o sebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Tento je právne upravený v ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 29. novembra 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020, zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2023 pod č. 29 konštatoval, cit.: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je

tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka)“.

32. Z odôvodnenia citovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ďalej vyplýva, že veriteľ sa na súde môže po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva splnenie celého dlhu, čím sa naplní zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka).

33. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právny úkon akým je zosplatenie celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splátky, musí obsahovať aj dôležitý údaj, a to identifikáciu tej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatenie celého dlhu. Ak právny úkon zosplatenia neobsahuje konkretizáciu splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol peňažný dlh zosplatiť, je nejasný a teda neurčitý, nakoľko vyvoláva dôvodné pochybnosti o tom, či došlo k dodržaniu zákonom stanovenej minimálnej lehoty troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľa, ako aj o tom, kedy začala plynúť trojročná premlčacia doba upravená v ust. § 103 vety druhej a § 101 Občianskeho zákonníka. Záver, podľa ktorého právny úkon zosplatenia je pre jeho neurčitosť neplatný podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok tunajšieho súdu sp.zn. 7CoCsp/18/2022 zo dňa 28.11.2022, ktorý v obdobnej veci potvrdil rozsudok Okresného súdu Svidník sp.zn. 1Csp/95/2018 zo dňa 19.1.2022, obdobne aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/25/2022).

34. Odvolací súd má za to, že z upozornenia na možnosť zosplatenia musí byť zrejmé, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky je predmetný úver predčasne zosplatený. Tento údaj musí byť vo výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka jednoznačne konkretizovaný. I keď Občiansky zákonník *expressis verbis* neuvádza čo má byť obsahom predmetných oznámení, tento obsah možno nepochybne vyabstrahovať z podmienok, ktoré musia byť splnené pre realizáciu mimoriadneho zosplatenia úveru veriteľom. Pokiaľ ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka možnosť predčasného zosplatenia úveru podmieňuje uplynutím 3 mesačnej doby od omeškania so zaplatením splátky, tak je zrejmé, že táto konkrétna splátka musí byť jednoznačne identifikovateľná, čomu zodpovedá povinnosť vedieť ju i konkretizovať. Veriteľ predsa musí vedieť, pre ktorú splátku svoje právo zosplatiť úver uplatnil a nie je dôvod, prečo by touto informáciou nemal disponovať aj dlžník. Ak Občiansky zákonník v tomto ustanovení hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, najskôr v lehote po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorom je spotrebiteľ v omeškaní, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, nakoľko len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom.

35. Ak má ísť o riadne a platné upozornenie na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nestačí spotrebiteľa iba všeobecne upozorniť na to, že je v omeškaní so zaplatením viacerých splátok (uvedením výšky omeškaných splátok), ale upozornenie musí obsahovať uvedenie tej konkrétnej splátky, pre ktorú veriteľ upozorňuje spotrebiteľa/dlžníka, že nezaplatením tej konkrétnej splátky využije oprávnenie vyhlásiť mimoriadne zosplatenie úveru. Z upozornenia veriteľa musí jasne vyplývať, že zaplatením ktorej konkrétnej splátky vie spotrebiteľ odvrátiť zosplatenie úveru.

36. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že Upozornením –Výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 25.8.2022 (č.l. 13 spisu) vyzval žalobca žalovanú na zaplatenie pohľadávky banky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 143,80 eur, pozostávajúcej z omeškanej splátky vo výške 116,80 eur a poplatkov vo výške 27,- eur. Z takto formulovanej výzvy nie je možné vyvodiť, pre ktorú nezaplatenú splátku mal žalobca úmysel predčasne úver zosplatiť. Nie vždy spotrebiteľ má možnosť uhradiť celý dlh, s ktorým je v omeškaní, avšak zaplatením tej konkrétnej splátky, pre nezaplatenie ktorej sa veriteľ rozhodol predčasne zosplatiť úver (§ 565 prvá veta Občianskeho

zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené), môže spotrebiteľ odvrátiť zámer veriteľa predčasne zosplatiť úver. Z obsahu upozornenia zo dňa 25.8.2022 pri zmluvne dohodnutej výške mesačnej splátky v sume 29,20 eur sa javí, že išlo o omeškanie veriteľa so zaplatením štyroch mesačných splátok ($116,80 : 29,20 = 4$).

37. Z obsahu predmetnej výzvy zo dňa 25.8.2022 žalovaná nevie posúdiť, zaplatením ktorej konkrétnej splátky (prípadne v akej výške) je možné odvrátiť predčasné zosplatenie úveru. Žalobca jej poskytol informáciu o celkovej výške pohľadávky banky (vrátane nešpecifikovaných poplatkov vo výške 27,- eur), s ktorou je žalovaná v omeškaní ku konkrétnemu dátumu (v danom prípade k 25.8.2022), avšak pre účely predčasného zosplatenia žalovaná (spotrebiteľ) potrebuje vedieť tú konkrétnu splátku, ktorú ak zaplatí je schopná predčasné zosplatenie úveru odvrátiť.

38. K namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti (relevancia vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam), zákonnosti (a to z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania) a pravdivosti (hodnovernosť zdroja). Po „individuálnej selekcii“ následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti (pri tomto hodnotení už pravdivosť dôkazu posudzuje aj v súvislosti s prípadným rozporom s inými dôkazmi). K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Táto odvolacia námietka naplnená bola. Odvolací súd konštatuje, že súdom prvej inštancie bol správne zistený skutkový stav a zo zisteného skutkového stavu boli vyvedené správne právne závery vo vzťahu uplatňovaného nároku žalobcu na zaplatenie sumy 1.990,24 eur s príslušenstvom. Odvolací súd nevzhladol dôvody pre zopakovanie vykonaného dokazovania na nariadenom pojednávaní a rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario).

39. K námietke o nesprávnom právnom posúdení podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Tak, ako je už uvedené vyššie, táto odvolacia námietka naplnená nebola a vo vzťahu ku výroku o zamietnutí žaloby ani vo vzťahu o náhrade trov konania. Výrok o náhrade trov konania vychádza správne z procesného výsledku konania. Úspešnej žalovanej opodstatnene podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP bola priznaná náhrada trov konania.

40. Odvolací súd v zmysle vyššie uvádzaných dôvodov napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

41. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP podľa procesného výsledku konania. Odvolací súd konštatuje procesný výsledok žalovanej v odvolacom konaní. Výdavky v odvolacom konaní jej z obsahu spisu nevyplývajú. Preto s použitím ustanovenia Čl. 17 CSP nebol daný dôvod na priznanie náhrady trov odvolacieho konania žalovanej.

42. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).